

Przedmowa

Aby przyszły pedagog resocjalizacyjny mógł efektywnie wykonywać powierzone mu obowiązki zawodowe, powinien posiadać wszechstronną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii oraz prawa, a także być sprawny kompetencyjnie. Winien być empatyczny, mieć umiejętność radzenia sobie ze złością, jak również przyjmować postawę otwartą i przepełnioną odpowiedzialnością za swoich podopiecznych oraz postępować zgodnie z obowiązującymi normami moralnymi. Powyższe wymagania stawiane pedagogom korelują z wysokim poziomem odpowiedzialności w zakresie wstępnego ich przygotowywania do pracy, a także podkreślają istotę dalszego samodoskonalenia zawodowego.

Akademickie programy kształcenia przyszłych pedagogów resocjalizacyjnych zawierają wiele zajęć teoretycznych, które są niezbędne do wykonywania przyszłej pracy zawodowej. Jednakże zbyt mały nacisk w dalszym ciągu kładzie się na rozwijanie psychospołecznej sfery funkcjonowania studentów.

Zaprezentowana w niniejszej pracy autorska propozycja zajęć fakultatywnych dla studentów pedagogiki resocjalizacyjnej dotyczy przede wszystkim rozwijania ich empatii, postawy egzystencjalnej „być” przejawiającej się otwartością na drugiego człowieka i odpowiedzialnością za niego, umiejętności radzenia sobie ze złością swoją i innych w różnych sytuacjach społecznych oraz uwrażliwiania ich na obowiązujące normy moralne i ich przestrzeganie.

Książka składa się z dwóch zasadniczych części. Pierwsza obejmuje zagadnienia teoretyczne dotyczące między innymi funkcjonowania psychospołecznego studentów na podstawie dostępnej literatury przedmiotu. W dalszej kolejności poruszono problematykę kompetencji społecznych, dokonano przeglądu definicji pojęcia oraz podjęto próbę rozróżnienia pojęcia „kompetencje społeczne” od pojęcia „umiejętności społecznych”. Zaprezentowano wybrane klasyfikacje i modele kompetencji społecznych, a także dokonano przeglądu badań dotyczących kompetencji społecznych wśród studentów. Następnie skoncentrowano się na zdefiniowaniu

pojęcia „empatia” oraz podkreśleniu znaczenia empatii w życiu człowieka. Kolejnym punktem rozważań teoretycznych jest złość, zwrócono uwagę na pozytywne znaczenie tej emocji w działalności człowieka. Kolejny z rozdziałów teoretycznych odnosi się do postaw ze szczególnym uwzględnieniem postaw egzystencjalnych „być” i „mieć” oraz integracji i znaczenia postaw w życiu każdego człowieka. Ostatni z rozdziałów porusza zagadnienia związane z moralnością. Dokonano w nim przeglądu definicji pojęć „moralność” i „norma moralna”, rozróżniono pojęcie moralności od etyki oraz zaprezentowano koncepcje rozwoju moralnego według J. Piageta i L. Kohlberga.

Część empiryczna pracy związana jest ściśle z prowadzonymi eksploracjami nad skutecznością rozwijania wybranych cech funkcjonowania psychospołecznego przyszłych pedagogów resocjalizacyjnych, na którą składają się rozdział metodologiczny oraz analiza statystyczna zebranego materiału empirycznego.

Monografia skierowana jest przede wszystkim do pedagogów i psychologów na co dzień pracujących z osobami niedostosowanymi społecznie, studentów a przede wszystkim do kadry naukowo-dydaktycznej, która każdego dnia pracuje z przyszłymi pedagogami. Zaproponowany program ma na celu wzbogacenie tych istniejących już na poziomie kształcenia akademickiego o treści umożliwiające przyszłym pracownikom jeszcze sprawniejsze realizowanie planów zawodowych.

Autorki